

**KOMUNIKACE
VĚDY**

- Komunikaci s veřejností
- Rozhovor
  - Příprava
  - Průběh
  - Přepsání do písemné podoby

KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ

3. SKUPINY

Mající zájem

Mající pocit, že se v
tématu orientují

Nemající zájem

KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ

- Zjednodužit jazyk
- Omezit terminologii (pokud musím použít odborný termín, je zapotřebí ho vysvětlit)
- Jednoduchá podoba jazyka
- Neformální jazyk
- Příběhy/storytelling

STORYTELLING

začátek

průběh

konec

začátek

průběh

konec

protagonista
zápletk

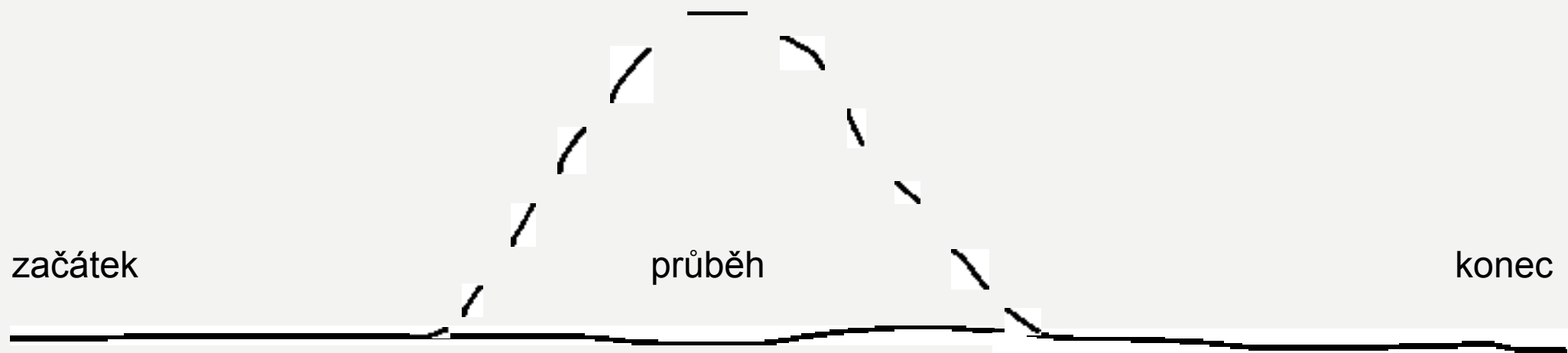
začátek

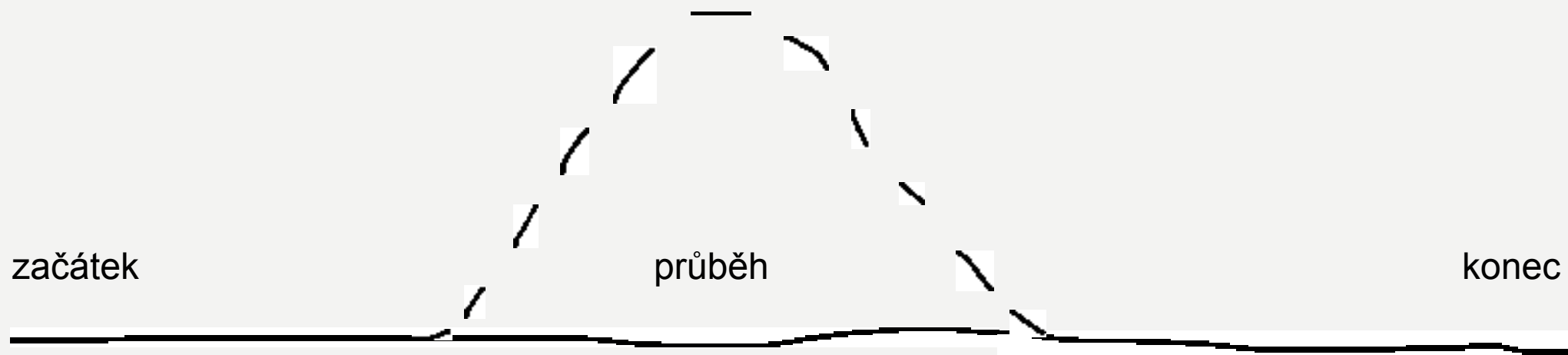
průběh

konec

protagonista
zápletk

obtíže

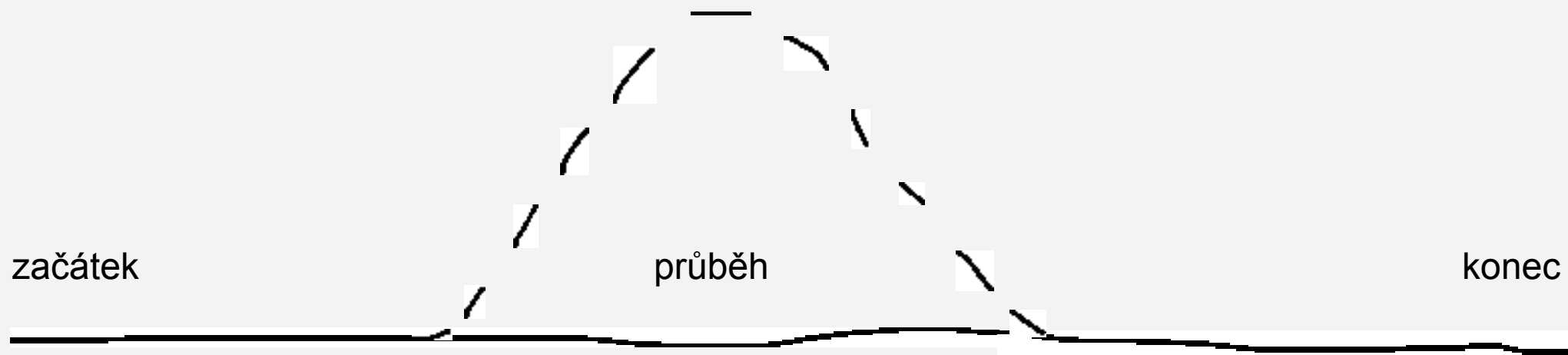

protagonista
zápletk

obtíže

výsledek
poučení

protagonista
zápletka

obtíže

výsledek
poučení

Příběh vědce

Příběh objektu

Příběh
výzkumu

- ARTE.TV – dokumentární filmy s titulky
- TedTalks
- Vedavyzkum.cz

ClimateTalk: Science and Solutions | Susan Joy Hassol | TEDxUMontana
<https://www.youtube.com/watch?v=V-tEmE85QDE> : Jak komunikovat vědu (klimatické změny) s širokou veřejností, zejména jak odborníci a veřejnost používají stejná slova, ale pro každou skupinu to znamená něco jiného.

<https://ncics.org/ncics/pdfs/events/comm-avi/Susan%20Joy%20Hassol%20list%20of%20words.pdf>

TERMS THAT HAVE DIFFERENT MEANINGS FOR SCIENTISTS AND THE PUBLIC

Scientific term	Public meaning	Better choice
enhance	improve	intensify, increase
aerosol	spray can	tiny atmospheric particle
positive trend	good trend	upward trend
positive feedback	good response, praise	vicious cycle, self-reinforcing cycle
theory	hunch, speculation	scientific understanding
uncertainty	ignorance	range
error	mistake, wrong, incorrect	difference from exact true number
bias	distortion, political motive	offset from an observation
sign	indication, astrological sign	plus or minus sign
values	ethics, monetary value	numbers, quantity
manipulation	illicit tampering	scientific data processing
scheme	devious plot	systematic plan
anomaly	abnormal occurrence	change from long-term average

ROZHOVOR

DRUHY ROZHOVORU

- Podle průběhu:
  - Osobní
  - Korespondenční
  - Videohovor
- Druhy výstupu rozhovoru:
  - Psaný
  - video, podcast...

PŘÍPRAVA NA ROZHOVOR

- Domluva s respondentem (Kdy, kde, jaké téma, jak dlouho bude rozhovor trvat a kde hovor budete publikovat)
- Kdo je cílová skupina?
- Zjistit si o respondentovi informace:
  - Kdo to je?
  - co dělal a dělá? (projekty, publikace, studium...)
  - zda náhodou neexistuje rozhovor na podobné téma
- Vytvořit otázky formátem příběhu (nemusí být po sobě):
  - Okruhy:
    - Začátek – neznámé
    - Průběh – odkrývat neznámé, doplňovat informace
    - Konec – rozuzlení, výsledek, poučení
- Formální stránka otázek:
  - Vyhnout se tzv. uzavřeným otázkám, na které se dá odpověď pouze ano nebo ne. Vytvářejte tzv. otevřené otázky na které se musí odpověď, alespoň jednou větou.
  - Pužívejte spíše “JAK” než “proč”
  - Vyhněte se otázkám, které nutí respondenta odpovídat za někoho jiného
- Zajistěte si diktafon

OKAMŽIK PŘED ROZHOVOREM

- Místo
- Nálada
- Funguje Vám diktafon?

ROZHOVOR

- Nahráváte?
- Pište si poznámky
- Při rozhovoru:
  - Budte příjemní, vytvořte příjemnou atmosféru
  - držte se cíle
  - dobře poslouchajte a doptávejte se. Nedržte se striktně seznamu otázek. Reagujte na odpovědi respondenta a pak se můžete zase vrátit ke svým připraveným otázkám
  - soustřeďte se plně na respondenta a mějte o něj zájem
  - Nesnažte se respondenta tlačit do potvrzení vašich vlastních názorů
  - Dejte respondentovi čas na odpověď

VÝSTUP (ČASOVĚ NÁROČNĚJŠÍ NEŽ SAMOTNÝ ROZHOVOR)

- Podcast
- Video
- Článek formou:
  - otázky a odpovědi
  - příběhu se zakonponovanými citacemi (Vy vyprávíte)
  - příběhu s citacemi mezi odstavci
  - z pohledu respondenta (1. osoba)

TEXTOVÁ ÚPRAVA ROZHOVORU

- Vaším úkolem je z mluveného slova udělat čtivý textem →
  - Pokud se Vám to bude hodit, otázky můžete zpřeházet
  - Pokud se v některých otázkách budou informace opakovat, můžete je samozřejmě vynechat
  - Vynechejte formální fráze na začátku rozhovoru (přivítání, oslovení...)
  - Taktéž je důležité zachovat osobnost dotazovaného

STRUKTURA PSANÉHO ROZHOVORU

- Titulek
- Perex – informace o korespondentovi a k tématu rozhovoru
- Rozhovor (+Mezitimuly – rozdělují jednotlivé sekce otázek. Shrnují, co se čtenář dozvěděl před tím a co ho čeká.)
- Závěr
  - podle požadavků media, kde chcete článek publikovat
  - jména tvůrce/ů rozhovoru
  - doplňující informace

PŘÍKLADY

- <https://vedavyzkum.cz>
- <https://www.em.muni.cz>
- (<https://www.em.muni.cz/veda-a-vyzkum/15560-urcita-mira-stresu-je-prospesna-tvrdi-libor-ustohal>; <https://www.em.muni.cz/veda-a-vyzkum/15334-studie-piti-alkoholu-u-deti-cim-driv-tim-vic-2>)

Záznam rozhovoru:

<https://plus.rozhlas.cz/host-studia-leonardo-archeolog-jiri-machacek-6602561>

SKUPINOVÝ ÚKOL

- Rozhovor s prof. Ivanem Foletti
  - Témata
    - Dvěře Sv. Sabiny (<https://www.youtube.com/watch?v=ocbbOpbbdNk>, kniha)
    - Migrating Art Historians/Stěhovaví historici umění (<https://www.muni.cz/en/research/projects/39145>, kniha, dokumentární filmy, rozhovory)
    - Conques in the Global World (<https://conques.eu>)
  - 5–10 otázek pro rozhovor s prof. Ivanem Foletti
  - Vyberte jednoho zástupce skupiny, který bude vést rozhovor
  - Soubor otázek mi pošlete od každé skupiny do neděle 17.10. 2022